

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Tjänstesektorn kan sällan växa i glesbygd – däremot skapar industrin snabbt stort värde visar svensk studie
 - ”Babyn” ERCA välkomnas av bygdeutvecklare på landsbygdsriksdag i Lycksele
 - Media ser inte kritiskt på aktionsgruppsarbetet
 - YTR i går, i dag och i morgon dryftas under jubileumsseminarium
 - FÖSS vill ha nationellt marinpolitikprogram
 - Projekt lockade tolv familjer att flytta till skärgården
-

TJÄNSTESEKTORN KAN SÄLLAN VÄXA I GLESBYGD – DÄREMOT SKAPAR INDUSTRIEN SNABBT STORT VÄRDE VISAR SVENSK STUDIE

Turismsatsningar och annan tjänsteverksamhet ger sällan det stora lyftet, visar en större svensk studie om vad som händer på mindre orter, när storföretaget lägger ned och konjunkturen mattas av. Pär Isaksson, utredare på utbildningsdepartementet och till vardags journalist på Affärsvärlden, har studerat Gislaved och Söderhamn, men det kunde lika väl ha varit två andra svenska orter, för resultaten är överförbara. Studien, som gjorts på uppdrag av Globaliseringsrådet, ger belägg för industrins betydelse, som snabbt kan skapa stort värde, emedan tjänstesektorn ofta är begränsad till en mindre marknad, liksom handeln. Satsningar på export är kanske den främsta nyckeln till framgång för bygder som vill överleva. Isaksson varnar glesbygdsregioner för att fokusera för hårt på tjänstesektorn. Konsultföretag och andra avancerade tjänstenäringsar kan sällan växa till sig i glesbygd, eftersom varken kunderna eller arbetskraften finns där. Däremot kan välskötta industriföretag fungera mycket väl där. Många glesbygdskommuner hoppas att turism, högskolor och kommunikationer skall skapa nya jobb, när storföretag skär ned och statlig verksamhet dras in. Men det är oftast fel väg enligt Pär Isaksson. När man talar om turismen, har dock Gotland unika förutsättningar. Men turismen är en bransch som kräver jättestora investeringar för att det skall ge lönsamhet åt en bygd, vilket tar tid. Uppgifterna är från svenska regeringskansliets pressmeddelande (21.2), <http://www.regeringen.se/sb/d/8951/a/98428> och från en artikel (25.2) i Gotlands nyhetsportal [helagotland.se](http://www.helagotland.se), <http://www.helagotland.se/nyheter/artikel.aspx?articleid=3253946>. Rapporten *Gislaved och Söderhamn – konsten att komma igen när storindustrin flyttat ut* kan läsas under webbadressen <http://www.regeringen.se/content/1/c6/09/85/43/b7ee899e.pdf>. *Den svenska regeringens Globaliseringsråd, som lyder under utbildningsdepartementet, har till uppgift att fördjupa kunskaperna, ta fram ekonomiska och politiska strategier, samt bredda det offentliga samtalet om vad som krävs för att Sverige skall hävda sig väl i en värld präglad av fortsatt snabb globalisering.*

”BABYN” ERCA VÄLKOMNAS AV BYGDEUTVECKLARE PÅ LANDSBYGDSRIKSDAG I LYCKSELE

Under svenska Landsbygdsriksdagen 7-9.3 i Lycksele träffas många av Europas nationella byarörelser för ett första ERCA-möte. European Rural Community Association (ERCA) är tänkt att vara ett nätverk för Europas nationella byarörelser, där bygdeutvecklare entusiasmeras av, lär av och stöttar varandra. Koordinator för ”babyn” ERCA är skotska

Vanessa Halhead. Hon kartlade år 2003 alla bya- och bygderörelser i hela Europa och säger att det finns så många goda idéer och lösningar runt om i Europa, som vi måste samarbeta om och sprida. Enligt verksamhetschefen för Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL), Staffan Bond, är det speciella med ERCA utbytet av erfarenheter byarörelserna emellan för att stärka landsbygden och byanivån. På så sätt kan denna första samhällsnivå, närmast medborgarna, göra sig hörd och påverka den europeiska landsbygdspolitiken. Bond säger att vi har inspirerats över gränserna i många år. Hela idén med nationellt nätverk av byar kom faktiskt från Finland i mitten av 1970-talet. Ett tjugotal nationella rörelser har visat intresse att ingå i ERCA, bl.a. från Sverige, Estland, Holland och Skottland. Sedan tidigare finns även förbundet European Rural Alliance (ERA), som är en lobbyorganisation för landsbygdens utveckling och skall komplettera de redan starka intresseorganisationerna för jordbruket och miljön. Enligt Vanessa Halhead kommer ERCA att spela en viktig roll för att ge ERA idéer till lobbyprocessen. Uppgifterna är från HSSL:s hemsida och finns under webbadressen http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=710. Se även HSSL:s förnyade hemsida på webbadress <http://www.helasverige.se/doc.ccm?id=1>.
Landsbygdsriksdagen arrangeras av HSSL och Landsbygdsnätverket i samarbete med Västerbottens länsbygderåd och Lycksele kommun.

MEDIA SER INTE KRITISKT PÅ AKTIONSGRUPPSARBETET

Från forskarhåll är man förundrade över avsaknaden av kritiska tidningsartiklar angående aktionsgruppsarbetet och projektens effekter. Däremot finns det nog skrivelser om projekt, där lokalbefolkningen är i blickpunkten och agerar som aktörer. Likaledes hittar man artiklar om aktionsgruppen som påtänkt finansiär för ett projekt. Det här framkom på en utbildning för styrelser och personal för Satakundas och Egentliga-Finlands aktionsgrupper (Karhuseutu, Aktiivinen Pohjois-Satakunta, Pyhäjärvisseutu, Ravakka, Varsin Hyvä, Jokivarsikumppanit, I samma båt – samassa veneessä, Ykkösakseli ja Joutsenten reitti), vilken hölls 8.2 i Kasnäs. Förvaltningsmagister Marja Terttu Kurkela från Tammerfors universitet, som gör analysen utgående från skrivna tidningsartiklar om aktionsgruppen Joutsenten Reitti ry:s synlighet i media från maj 2001 till maj 2005 (163 skrivelser i 16 tidningar), säger även att det framkommer i hennes undersökning, att aktionsgruppens arbete framställs i media närmast genom verksamhetsledarens arbete. Forskningsdirektör Torsti Hyyryläinen, som jobbar vid Helsingfors universitets Ruralia-institutet i S:t Michel och varit med i alla Leaders internationella utvärderingar och delvis i finländska förhandsutvärderingar, säger sig vilja sätta i gång en s.k. ny generations Leader-förberedelse. Det centrala här är att veta vad man talar om, när man talar om aktionsgruppsarbetet.

Är det problem, ifall inte Leader-metoden syns i media? Vad är vårt förhållande till Leader? Kan aktionsgruppsarbetet fungera mera fyndigt än nuvarande? I smågruppsarbeten inledde man sedan en lång process, i vilken man skraddarsyr Leader-metoden för finländska kulturegenskaper. Mer om det här kan man läsa i en kommande artikel (på finska) i Maaseutu Plus – Landsbygd Plus 2/2008, vilken utkommer i april. Uppgifterna är i huvudsak från Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf:s hemsida och finns under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/maaseutuplus/body0=3434>.

YTR I GÅR, I DAG OCH I MORGON DRYFTAS UNDER JUBILEUMSSEMINARIUM
Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen YTR firar sina 20 år med jubileumsseminarium och kvällsfest för inbjudna 18.4 i Helsingfors. Under seminariet ser man på landsbygdspolitikens och YTR:s gårdag, nuläge och framtid. Men innan det här, får man bl.a. ta del av OECD:s (Organisation för Economic Co-operation and Development:s) syn på Finlands landsbygdspolitik, som ges av José Antonio Ardavín från OECD-sekretariatet, samt kommentar och en analys av YTR sett ur landsbygdspolitiska forskarens ögon, vilket hålls av

professorn vid MTT (Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi) Hilikka Vihinen. På kvällsfesten håller sedan jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila festtal, medan YTR-historieskrivaren Annastiina Henttinen redogör över ämnet ”Första intrycken av YTR”.

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp YTR är ett av statsrådet tillsatt samarbetsorgan, som för närvarande har 29 medlemmar. I YTR:s arbete deltar, via sekretariatet och de breda nätverken, sammanlagt över 500 personer från flera ministerier, expertorganisationer och andra organisationer. YTR verkar främst på riksplanet, men har otaliga regionala och lokala partners. Man strävar efter att på olika sätt säkerställa, att de resurser som riktas till landsbygden används effektivt och att de nya verksamhetsformerna snabbt tas i bruk.

FÖSS VILL HA NATIONELLT MARINPOLITIKPROGRAM

Finlands öar rf – Suomen saaret ry (FÖSS), en av medlemmarna i nätverket av de små europeiska öarna European Small Islands Network (ESIN), har deltagit i ett hörande om marinpolitik 11.2 i Ständerhuset, Helsingfors med statsrådets kansli som arrangör. FÖSS anser det vara av yttersta vikt att ett nationellt marinpolitikprogram blir utarbetat.

Skärgårdsborna har nämligen många gånger fått erfara hur beslut, som är motstridiga mot varandra, riktas gentemot öar. Marinpolitiken erbjuder ett välfungerande paraply, under vilket det redan vid förberedelserna av beslut går att studera ändamålsenligheten och samverkan av olika förvaltningssektorer och politikprogram från skärgårdsboendets och skärgårdslivets synvinkel. Hörandet, som överläts åt migrations- och Europaminister Astrid Thors, innehåller följande spörsmål: lyhördhet för skärgårdsbornas yttranden och beaktandet av deras aktiva deltagande i utarbetandet av marinpolitikens innebörd, effekterna av klimatförändringen med Karlö som ett konkret exempel, den stationära bebyggelsen och den lokala kulturen som grund för utvecklandet av turismen, insamlandet av information rörande skärgården och havsområden, samt slutanmärkningar. Hörandet finns att läsas i sin helhet på FÖSS hemsida under webbadressen <http://www.foss.fi/foss-marinpolitik-thors-2008-02-11.pdf>. Se även hemsidan för ESIN, <http://www.europeansmallislands.net/>.

FÖSS håller årsmöte 8.3 kl. 13 på Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi. På mötet behandlas ärenden enligt föreningslagens § 23, undomssektionens stadgar och föreningens verksamhetsplan.

PROJEKT LOCKADE TOLV FAMILJER ATT FLYTTA TILL SKÄRGÅRDEN

Tack vare projektet *Prima liv i skärgården* har tolv familjer kunnat flytta ut i den åboländska skärgården. Projektet, vars mål var att öka skärgårdens dragningskraft och att locka nya invånare till skärgårdsområdet, lyckades hitta 23 lediga hus och tomter, varav de flesta lediga lägenheter och hus fanns i Dragsfjärd och Gustavs. Flest nybyggare flyttar till Dragsfjärd, där fyra familjer bosätter sig. Många är nog intresserade av att flytta till skärgården, men problemet är att det inte finns lediga bostäder. Därför sökte man i följd efter tomma hus, tomter och andra typer av fastigheter, även för självrenovering. Mest lockande var gamla småhus och lantgårdar. Men många var även intresserade av en egen strand. Viktigast var emellertid naturen i skärgården, lugn och ro, livsstilen, samt det att havet finns nära. Finns det ett utbud, så finns också många intresserade, konstaterar projektchef Kaija Roiha vid Åbo universitet. Projektet *Prima liv i skärgården* sökte efter lediga hus och tomter i Iniö, Houtskär, Nagu Korpo, Pargas, Kimito, Dragsfjärd, Västanfjärd, Finby, Gustavs, Töfsala, Rimito, Velkua Merimasku och Bromarv i Ekenäs, d.v.s. i de kommuner som är med i föreningen I samma båt – samassa veneessä rf ry. Uppgifterna är från YLE:s Internytt (6.2) och finns på adressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/sok.php?id=120551&sokvariant=arkivet&lookfor=Fyll%20i%20ett%20s%C3%B6kord%20h%C3%A4r!&advanced=yes&starttid=&sluttid=&antal=10>.

Projektet pågick under tiden 1.1-31.12.2007 med Åbo universitets fortbildningscentral som projektägare. Slutrapporten (på finska) finns att läsas i sin helhet under webbadressen http://www.tkk.utu.fi/alueosasto/masa/saaristononni/Loppuraportti_07.pdf.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.